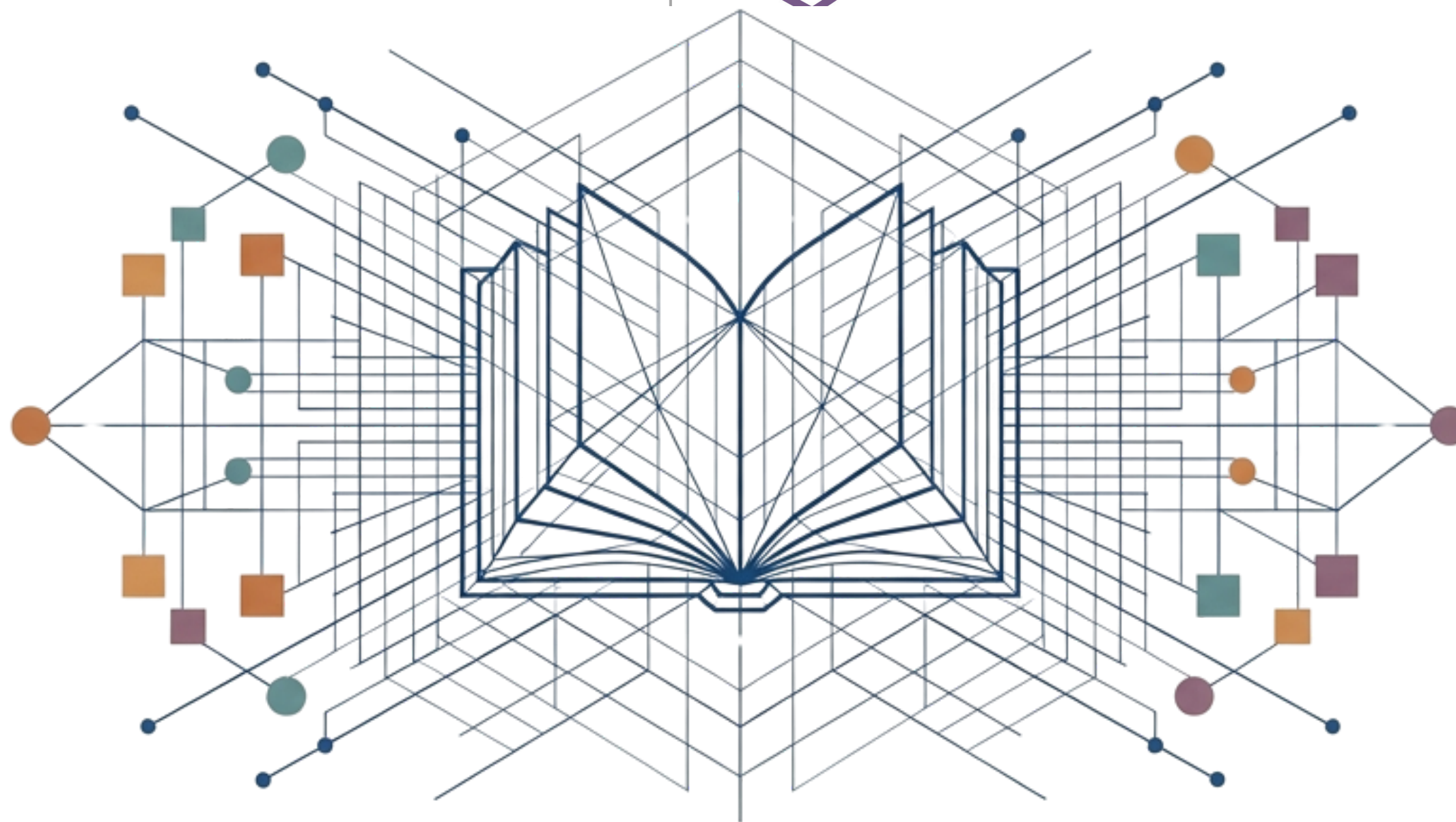

Chula
Chulalongkorn University

Department of
Library Science
Faculty of Arts, Chulalongkorn University

เชื่อมโยง เติมเต็ม สร้างสรรค์

ภูมิทัศน์ใหม่สำหรับการบริหารเมทาดาทาในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร. สมศักดิ์ ศรีบริสุทธีสกุล

เมทาดาทาคือหลักฐานของความน่าเชื่อถือ ไม่ใช่แค่เครื่องมือช่วยค้น

จาก 'การค้นพบ'
(Discoverability)

"Metadata is increasingly
used as signals of trust."
— Crossref (2024)

สู่ 'โครงสร้างพื้นฐานของระบบวิจัย'
(Research Infrastructure)

ระบบนิเวศวิชาการสมัยใหม่พึ่งพาเมทาดาทาในการเชื่อมโยงบุคคล สถาบัน ทุนวิจัย และผลงาน
ห้องสมุดมหาวิทยาลัยจึงต้องเปลี่ยนบทบาทจาก "ผู้จัดเก็บ" ไปสู่ "ผู้จัดการโครงสร้างพื้นฐานข้อมูลวิชาการ"

การเคลื่อนย้ายจากระเบียบบรรณานุกรม สู่เครือข่ายข้อมูลเชิงสัมพันธ์

Key Takeaway: ความสำเร็จและภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยขึ้นอยู่กับความสามารถในการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างระบบเหล่านี้เข้าด้วยกันอย่างสมบูรณ์แบบ

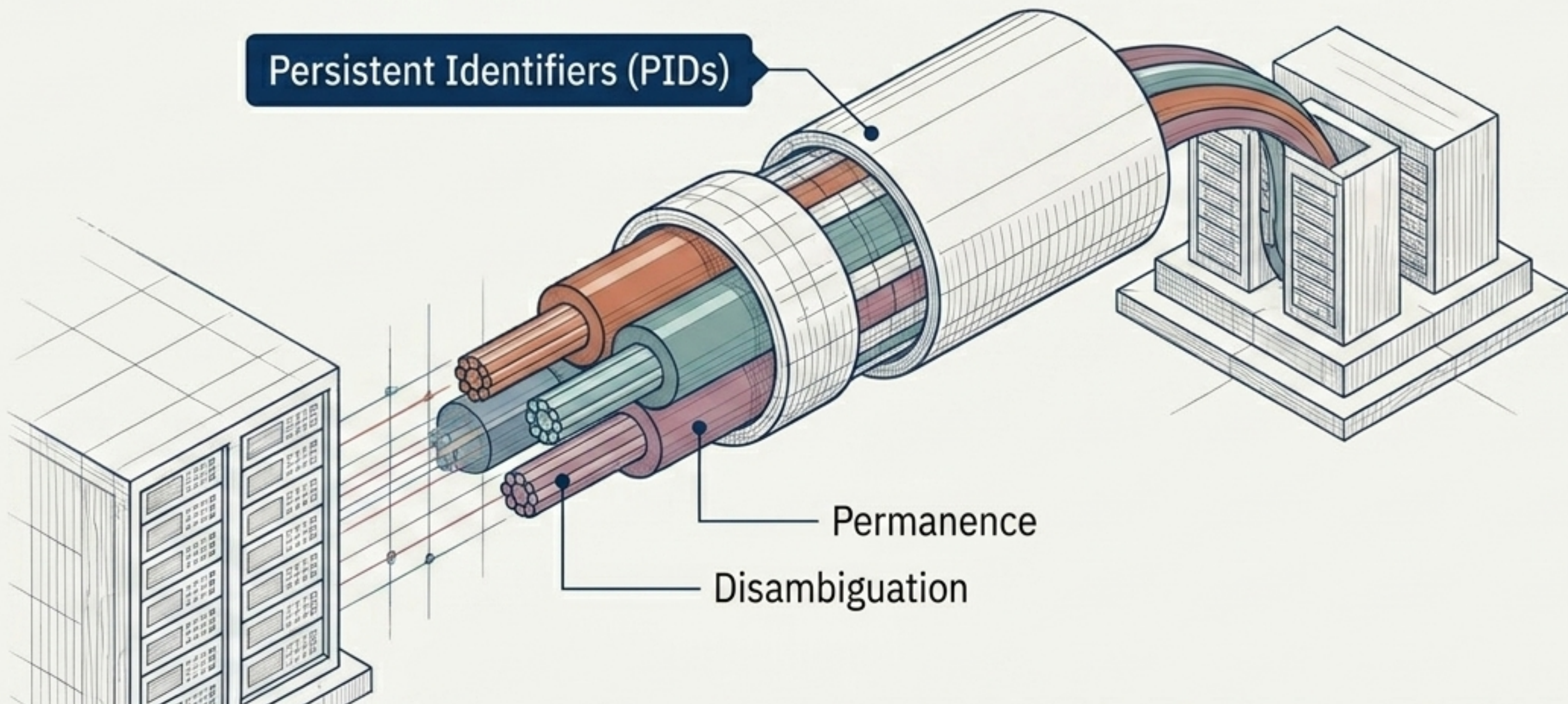
CONNECT: PIDs คือสายประสาทที่เชื่อมโยงงานวิจัย (Research Nexus)

Definition

ตัวระบุถาวรที่ทำให้ข้อมูลอ้างอิงและเชื่อมโยงได้อย่างยั่งยืน ลดความกำกวมของชื่อบุคคล หน่วยงาน และผลงาน

Impact

รองรับระบบวิเคราะห์ผลงานวิจัย, เชื่อมโยงข้อมูลข้ามแพลตฟอร์ม, และสนับสนุน FAIR Data Principles

สถาปัตยกรรมการระบุตัวตนทางวิชาการ (The Trusted Identity Matrix)

DOI (Digital Object Identifier)

หน้าที่: ระบุผลงานวิชาการแบบถาวร
(บทความ, หนังสือ, ชุดข้อมูล)

บทบาทของห้องสมุด: กระจุกสัน
หลังของระบบ Institutional
Repository และระบบประเมินผลงาน

เป้าหมาย: Integrity and
Evidence

ORCID

หน้าที่: ยืนยันตัวตนนักวิจัย

บทบาทของห้องสมุด: แก้ปัญหา
ชื่อผู้แต่งซ้ำ, เชื่อมโยงผลงาน
อัตโนมัติ, ลดภาระการกรอกข้อมูล
ของอาจารย์

ROR (Research Organization Registry)

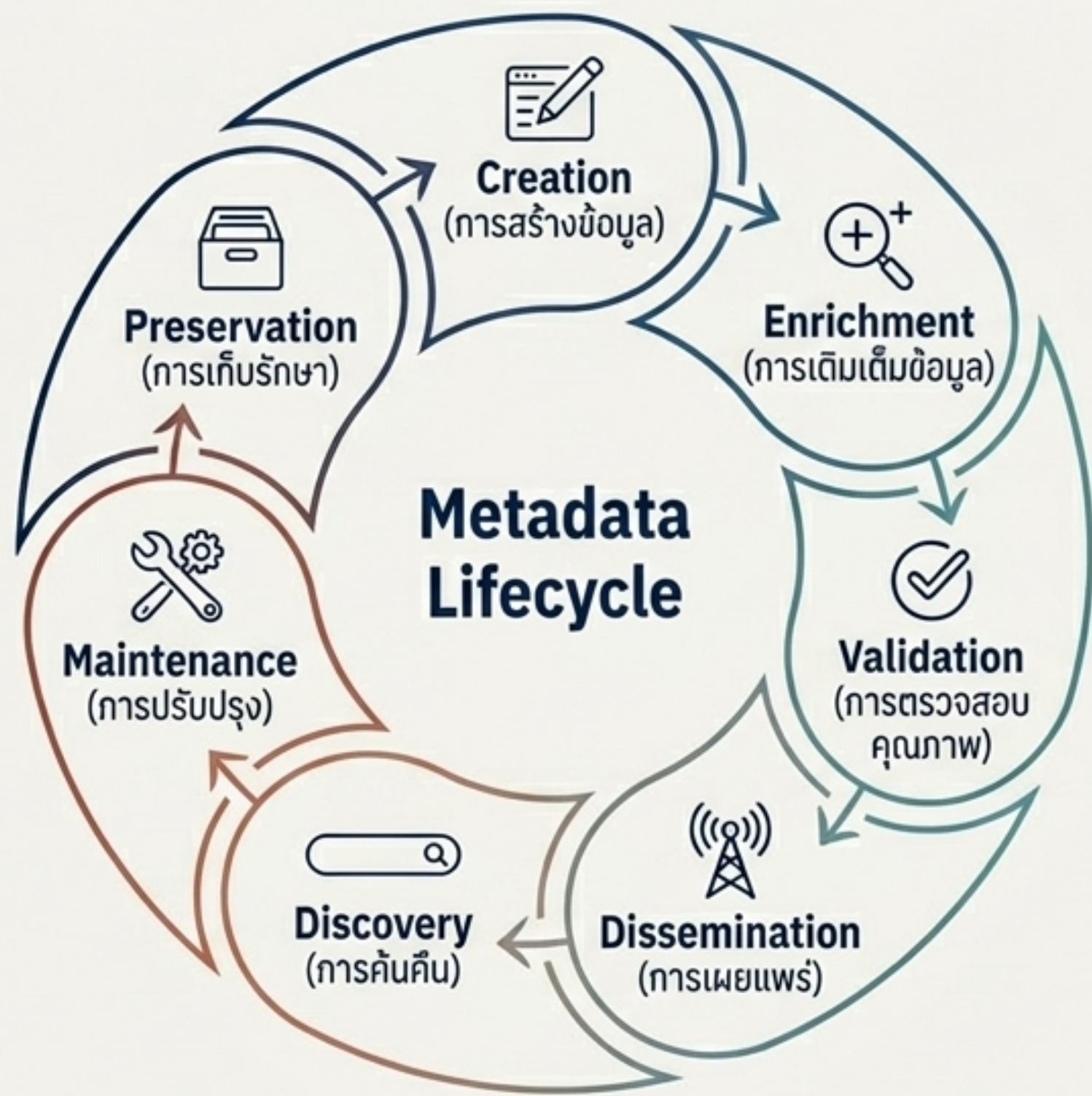
หน้าที่: มาตรฐานระบุสถาบันและ
มหาวิทยาลัย

บทบาทของห้องสมุด: สนับสนุน
Research Analytics และเพิ่ม
ความแม่นยำในการจัดอันดับ
มหาวิทยาลัย

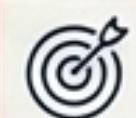

เมทาดาทาคือ "ข้อมูลมีชีวิต" ที่ต้องดูแลตลอดวงจรชีวิต

คุณภาพของเมทาดาทา = คุณภาพของระบบวิชาการ ห้องสมุดจำเป็นต้องมี Metadata Governance Framework

6 Pillars of Metadata Quality

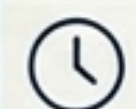
1. ความถูกต้อง (Accuracy)

2. ความครบถ้วน (Completeness)

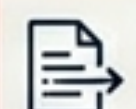
3. ความสม่ำเสมอ (Consistency)

4. ความทันเวลา (Timeliness)

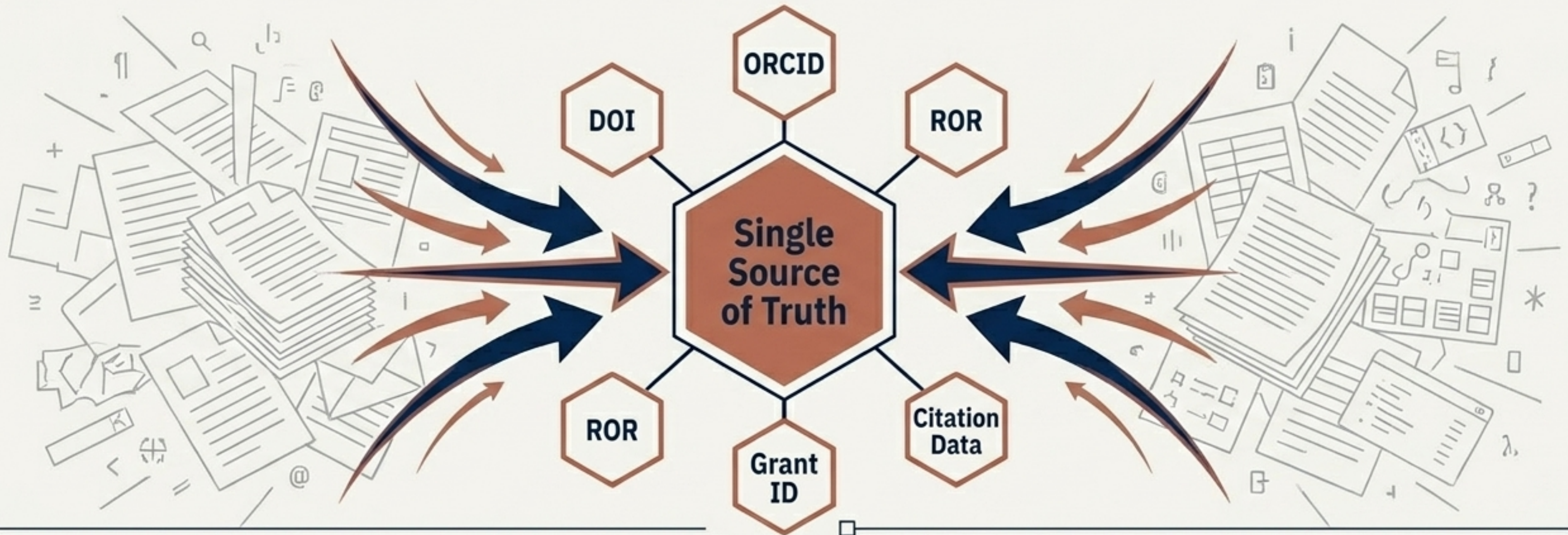

5. การเชื่อมโยงข้ามระบบ (Interoperability)

6. ที่มาของข้อมูล (Provenance)

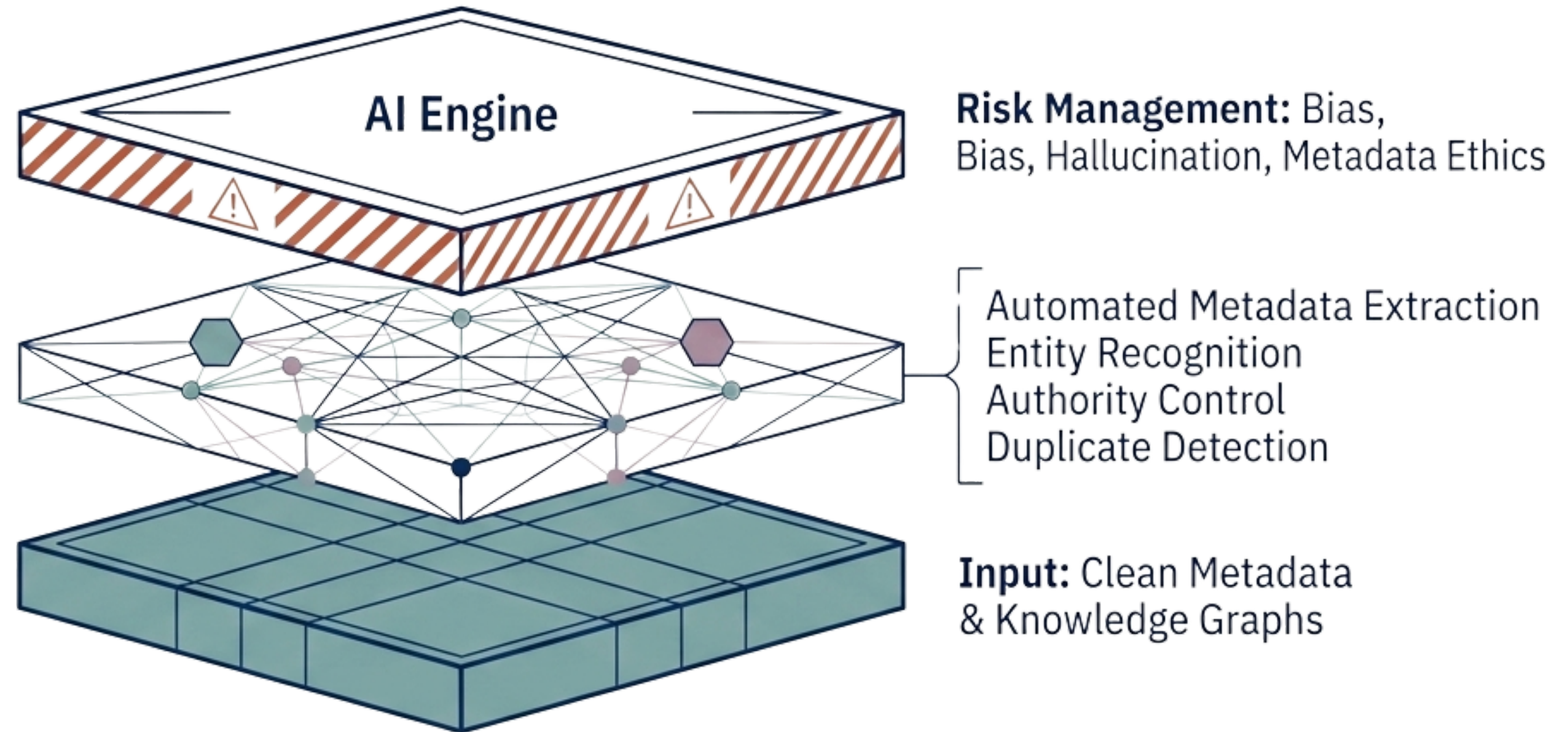
CREATE: แนวคิดระเบียบเอกฐาน (The Unique Record)

Action: ลดความซ้ำซ้อนของการทำ Cataloging เปลี่ยนจากการสร้างระเบียบซ้ำซาก สู่การดึงข้อมูลจากระบบรอบข้างมาบูรณาการเป็นหนึ่งเดียว

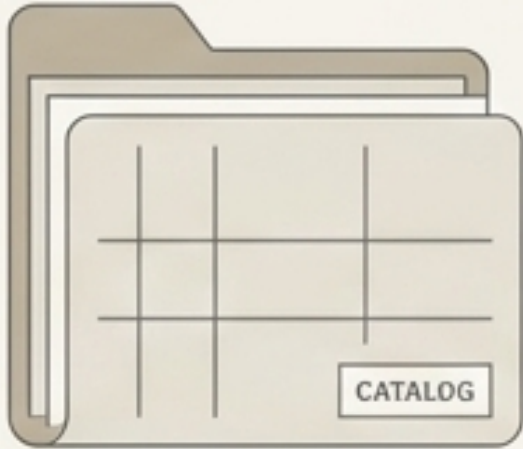
Benefit: เพิ่มประสิทธิภาพ Data Integration, รองรับระบบ AI ในอนาคต, และสนับสนุน Digital Preservation ระยะยาว

อนาคตที่ขับเคลื่อนด้วย AI ต้องอาศัยกำกับดูแลโดยมนุษย์

Insight: **AI** สามารถสร้าง **Keywords** อัตโนมัติและวิเคราะห์แนวโน้มวิจัยได้
แต่ **AI** ต้องการข้อมูลคุณภาพสูง (**Human Oversight** ยังเป็นสิ่งจำเป็นสูงสุด)

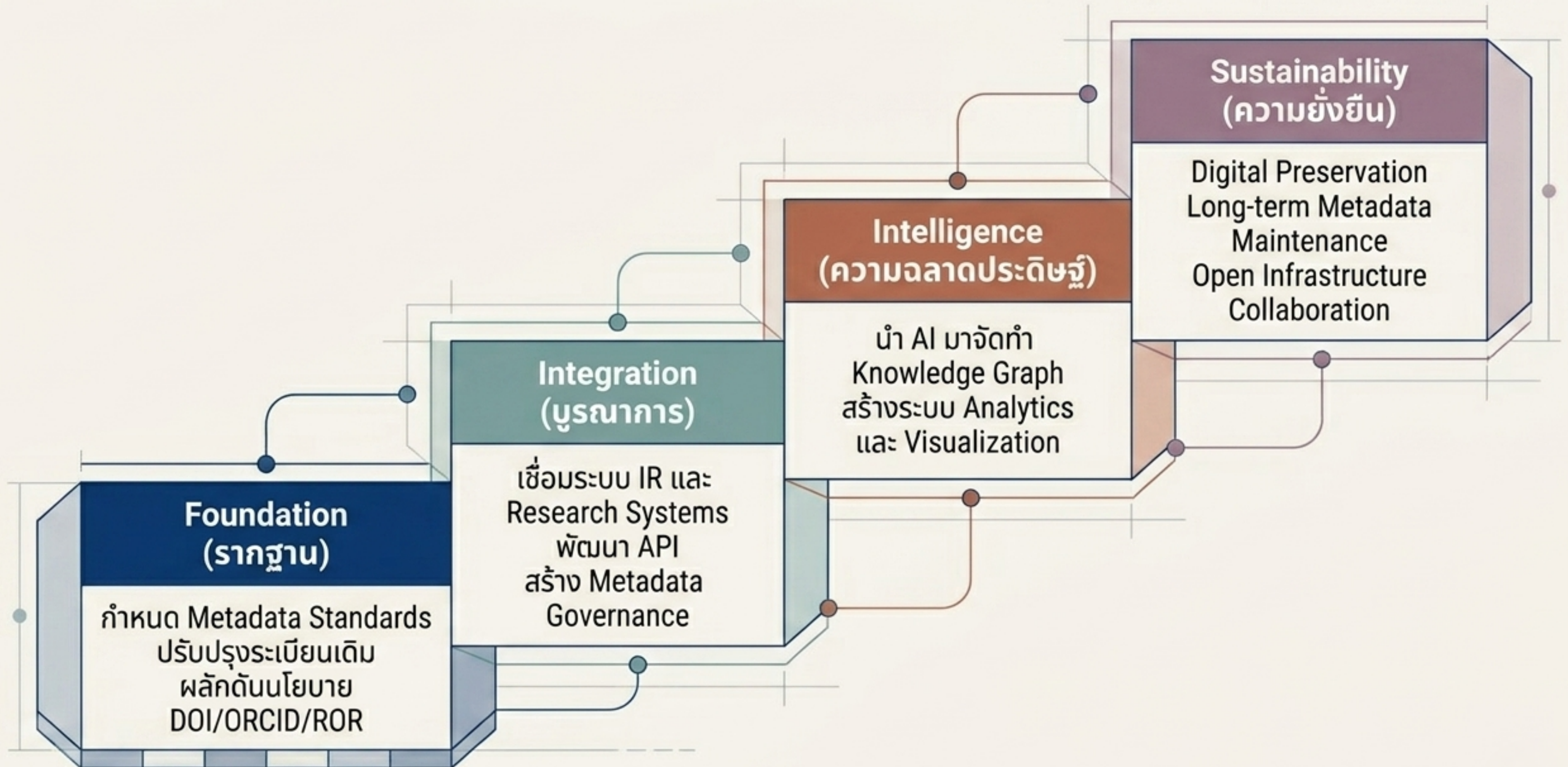
การเปลี่ยนผ่านตัวตน: จากผู้ลงรายการ สู่ "ภัณฑารักษ์โครงสร้างพื้นฐานข้อมูล"

Traditional Librarian					
Focus: ระเบียบบรรณานุกรม (Cataloging)					
Tools: MARC, AACR2					
Goal: การค้นหาในห้องสมุด (Local Discoverability)					

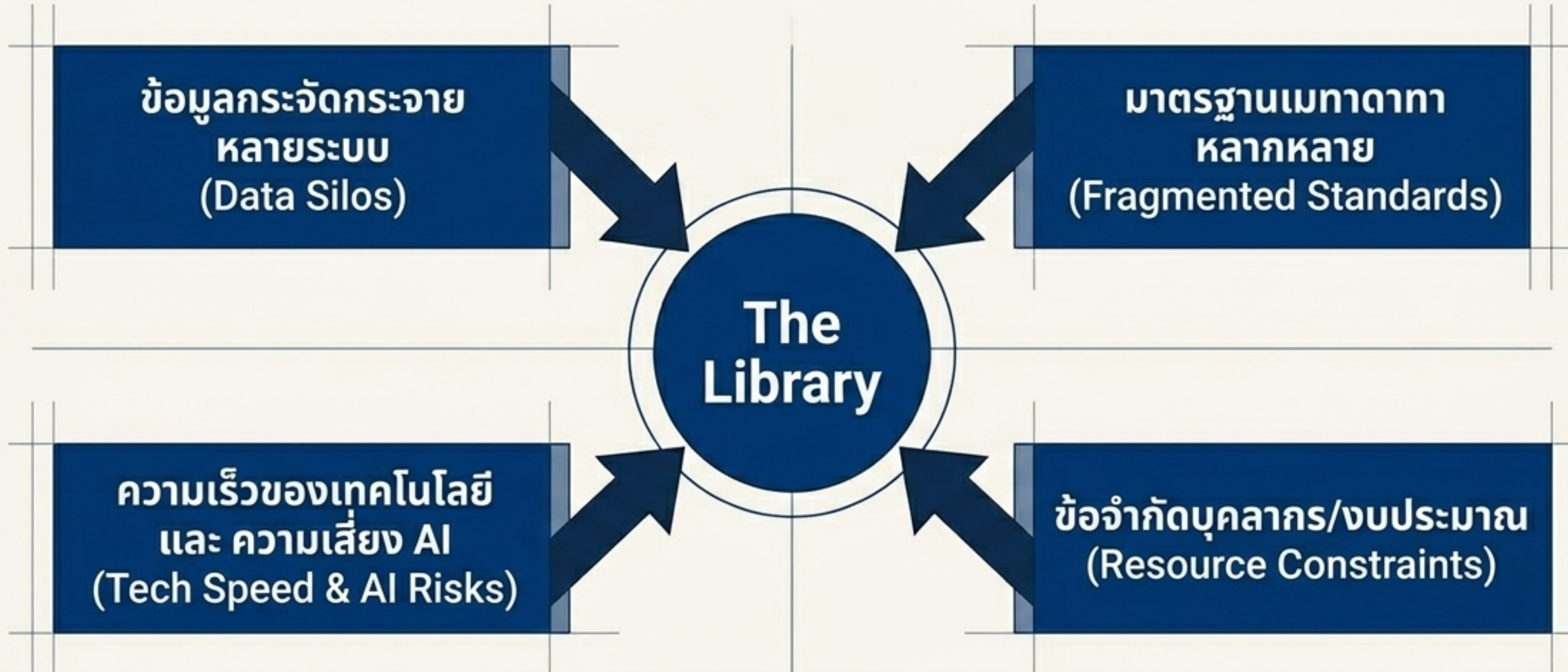
Information Infrastructure Curator / Data Steward					
Focus: เครือข่ายข้อมูลวิจัย (Research Infrastructure)					
Tools: PIDs, API Integration, Metadata Analytics					
Goal: Open Science Facilitator, AI-ready Information					

ห้องสมุดพร้อมหรือยังที่จะเป็นโครงสร้างพื้นฐานข้อมูลหลักของมหาวิทยาลัย?

แผนที่นำทาง (Roadmap) สู่ระบบนิเวศเมทาดาทาสถาบันอุดมศึกษา

ความท้าทายเชิงยุทธศาสตร์ที่ต้องก้าวผ่าน

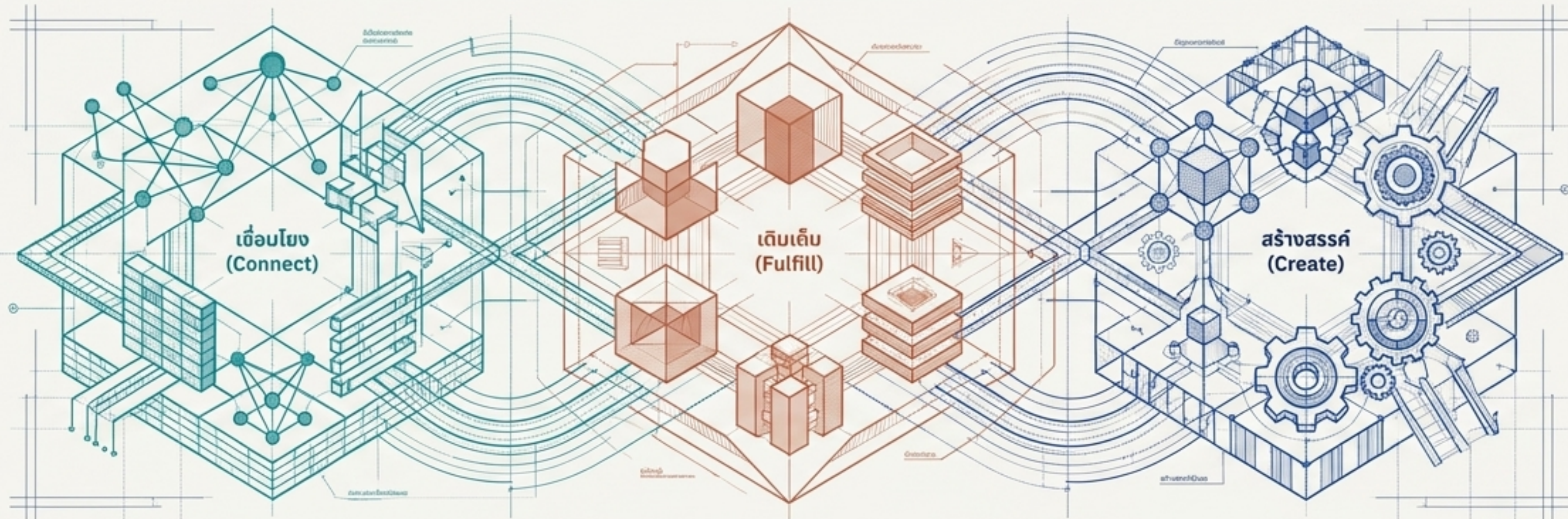

Open Infrastructure vs
Commercial Platforms

Data Sovereignty

Ethical AI

เชื่อมโยง เติมเต็ม สร้างสรรค์

Connect:

PIDs คือศูนย์กลางการเชื่อมโยง
Research Nexus

Fulfill:

คุณภาพข้อมูลต้นน้ำ
คือชีวิตของระบบวิชาการทั้งปวง

Create:

Unique Record และ AI
จะพลิกโฉมสถาปัตยกรรมข้อมูลของห้องสมุด

“อนาคตของห้องสมุดไม่ได้อยู่ที่การเก็บข้อมูลเพียงอย่างเดียว
แต่อยู่ที่การสร้างระบบนิเวศข้อมูลที่เชื่อมโยง เชื่อถือได้ และยั่งยืน”